

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klager>

over

Leger des Heils, locaties 1 en 2

DE PROCEDURE

Namens <naam>, verder ook te noemen: de klager, is d.d. 7 juli 2022 een klacht ingediend bij de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (verder ook te noemen: de KCOZ of de commissie). De klacht richt zich tegen beperking(en) van de bewegingsvrijheid.

De voorzitter van de commissie heeft op 11 juli 2022 geoordeeld dat de klacht verder in behandeling genomen kon worden. De zorgaanbieder heeft op 5 augustus 2022 een verweerschrift aan de commissie toegezonden. Op 16 augustus 2022 heeft de commissie een online hoorzitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: de klager, bijgestaan door (cliëntvertrouwenspersoon, CVP) en namens de zorgaanbieder (zorgverantwoordelijke, gedragswetenschapper) en (beleidsmedewerker).

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat uit van de volgend feiten en omstandigheden. Klager woont sinds twee jaar op locatie 1; een voorziening voor beschermd wonen voor mensen die (veelal) kampen met een langdurige verslaving, psychiatrische problematiek e/o een licht verstandelijke beperking, schulden en/o die geen vaste woonplek, werk of dagbesteding hebben. Klager heeft een VG-7 indicatie en inmiddels ook meerzorg. Klager heeft inmiddels al op veel zorglocaties verbleven; hij rouleert als het ware. Er is een curator benoemd. In het

hulpverleningsplan van klager is vermeld dat ingeval van agressie of lichamelijk geweld er een time-out van 2 dagen op een andere locatie van het Leger des Heils kan plaatsvinden die indien nodig verlengd kan worden. Op 12 mei 2022 is vanwege een oplopend conflict tussen klager en een buurman besloten dat een time-out nodig was. Klager stemde daar aanvankelijk mee in en is vrijwillig meegegaan naar locatie 2. Na aankomst daar vond klager het geen prettige omgeving en heeft telefonisch contact gezocht en gemeld terug te willen. Vanuit locatie 1 is daarop aangegeven dat hij niet tegengehouden zou worden maar dat er ook niet gefaciliteerd (opgehaald of teruggebracht) zou worden. Klager heeft toen contact met de CVP opgenomen. Het verblijf bij locatie 2 is verlengd tot 23 mei 2022. Er hebben in die periode meerdere gesprekken plaatsgevonden tussen klager, diverse medewerkers van de eigen locatie (manager, behandelaar, PB'er), de WZD-functionaris, de klachtenfunctionaris en de CVP. De curator is steeds op de hoogte gehouden van de situatie en de besluiten die genomen werden. De curator geeft ter zitting aan te hebben ingestemd met het hulpverleningsplan en de beslissingen t.a.v. de time-out en een gedeeltelijk terreinverbod.

Bij terugkomst op locatie 1 op 23 mei was er meerzorg aangevraagd en het crisis-opvangteam is verder bij de zorgverlening betrokken. Er zijn toen afspraken gemaakt om toekomstig escalaties te voorkomen. Een daarvan was dat klager zich niet in de buurt van de woning van de buurman mocht begeven.

DE KLACHT

Klager is het zowel met de time-out als met het gedeeltelijk terreinverbod na terugkeer (omgeving huis buurman) niet eens. Voor het conflict met de buurman moet hij de consequenties dragen terwijl volgens klager diegene ook schuld heeft. Klager vond de tijdelijke verblijfslocatie erg onveilig vanwege het middelengebruik dat daar plaatsvindt. Klager stelt dat er tijdens zijn afwezigheid niet goed voor zijn kat gezorgd is. Hij is erg teleurgesteld over de gang van zaken en wil liever helemaal weg en bij een andere zorgaanbieder gaan wonen.

Gesteld wordt dat de besluiten niet aan de formele vereisten vanuit de Wet zorg en dwang voldeden; klager heeft geen schriftelijk besluit ontvangen.

Klager vraagt een schadevergoeding voor de time-out situatie vanwege aangedaan leed.

HET VERWEER

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, gesteld dat de time-out noodzakelijk was. Gedurende langere tijd liepen de spanningen bij klager steeds verder op en er had al verbale dreiging en vernieling van goederen plaatsgevonden en het risico op (forse) fysieke

agressie was inmiddels erg groot. Een-op-een begeleiding als alternatief was niet mogelijk en afspraken maken of afleiding bieden gaf niet meer voldoende veiligheid. Aan klager is meermaals uitgelegd (in voor hem begrijpelijke woorden) dat het niet ging om straf maar om noodzakelijke de-escalatie. Hij was het daar aanvankelijk wel mee eens. Toen dat eenmaal na het vertrek van de begeleiding veranderde is er contact met de Wzd functionaris gezocht. Er was twijfel of de situatie onder de Wzd viel vanwege de instemming met het hulpverleningsplan waar de time-out in staat, het akkoord bij vertrek en het akkoord van de curator. Getwijfeld werd of hier sprake was van onvrijwillige zorg of van dringende adviezen aan klager. Zekerheidshalve is er wel zoveel als mogelijk in de geest van de Wzd gehandeld door de time-out multidisciplinair te bespreken en te evalueren, de Wzd functionaris te betrekken en klager te wijzen op de mogelijkheid van het inschakelen van de CVP. Er is op dat moment geen formele wilsbekwaamheidsbeoordeling gedaan maar vanwege klager zijn multiple problematiek, waaronder Korsakov, wordt hij (achteraf) niet wilsbekwaam terzake gevonden. Klager is er mee bekend dat hij een fixatie jegens een medecliënt/medebewoner kan ontwikkelen, daar dan vreselijk boos op wordt en de confrontatie zoekt. Afgelopen maanden betrof dat deze buurman. Vanwege de diverse gesprekken die na terugkeer met klager zijn gevoerd gingen verweerders ervan uit dat hij heeft ingestemd met de afspraak om niet in de buurt van betreffende buurman te komen. Dit is daarom niet als onvrijwillige zorg aangemerkt

Er is bij afwezigheid van klager goed voor zijn kat gezorgd.

Dat locatie 1 niet in het Wzd register is opgenomen betreft een administratieve fout; de zorgaanbieder heeft deze locatie wel aangemeld voor opname in dat register en zal hier nogmaals achteraan gaan.

Nu er volgens de zorgaanbieder een noodzaak was voor de betreffende besluiten zien verweerders geen aanleiding voor het toekennen van schadevergoeding.

BEOORDELING

De commissie overweegt dat de time-out op een andere locatie vanwege het verzet van klager daartegen, aangemerkt dient te worden als onvrijwillige zorg ex art. 2 jo art. 10 e.v. Wzd. Een in het zorgplan opgenomen verplicht verblijf op een andere locatie en een beperking om zich vrij over het instellingsterrein te mogen bewegen gelden beide als beperking van de bewegingsvrijheid ex art. 2 lid1 sub b Wzd wanneer de cliënt, klager, zich daartegen verzet. Het feit dat klager niet fysiek zou worden tegengehouden indien hij vanuit locatie 2 had willen vertrekken en/of het feit dat de curator zich niet tegen een time-out verzette doet daar niet aan af. Klager was feitelijk niet in de omstandigheden om een terugkeer naar locatie 1 voor zichzelf te organiseren en de toestemming van de curator weegt in een dergelijke situatie niet zwaarder dan verzet (ook indien wilsonbekwaam) van de cliënt. Of er met betrekking tot het gedeeltelijke terreinverbod uitgegaan mocht worden van

consensus is de commissie wegens ontbrekende dossiervorming niet duidelijk geworden; aannemelijk lijkt het gezien de noodzaak van het inzetten van meerzorg en inschakeling van het COT dat klager zich ook daartegen heeft verzet.

De commissie overweegt voorts dat beide besluiten wel degelijk noodzakelijk waren met het oog op de veiligheid van personen en goederen, en de commissie vindt ze ook proportioneel, subsidiair en doelmatig. Klager heeft niet ontkend dat hij erg boos was (of nog is) en vond/vindt dat hem onrecht wordt aangedaan waar hij wat tegen wil doen.

De commissie overweegt dat er wel aan de belangrijkste, maar niet aan alle formaliteiten behorend bij een besluit onvrijwillige zorg is voldaan. Er heeft wel multidisciplinaire besluitvorming en evaluatie plaatsgevonden en de termijnen zijn voor wat betreft de time-out ook zo kort mogelijk, en passend bij art. 10 en 11 Wzd gehouden. Er is echter geen, althans niet als zodanig te herkennen, stappenplan op schrift gesteld. Ook ontbrak dossiervorming en verslaglegging van de beslismomenten evenals een beoordeling van de wilsbekwaamheid terzake. Tegenover de (vooral formele/administratieve) tekortkomingen weegt op dat klager wel tijdig op zijn rechten gewezen is, en daarvan ook gebruik gemaakt heeft door CVP te raadplegen en een klacht in te dienen. De commissie acht de geconstateerde tekortkomingen niet dusdanig zwaarwegend dat die tot gegrondheid van de klacht zouden moeten leiden. Voor toekenning van een schadevergoeding ziet de commissie geen aanleiding.

UITSPRAAK

De commissie verklaart de klacht over beperking van de bewegingsvrijheid: ongegrond.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie de beslissing aan partijen heeft medegedeeld een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 31 augustus 2022 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden mevrouw drs. G.C. Klein (orthopedagoog, GZ-psycholoog) en mevrouw dr. mr. A.H.P.M. de Rooij

mr. J.A. Heeren,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren